

Fonun Maruz Kalabileceği Risklerin Ölçümünde Kullanılacak Yöntemler

Emaa Blue Portföy Biyoteknoloji ve Sağlık Sektörü Değişken Fon

Fonun Maruz Kalabileceği Risklerin Ölçümünde Kullanılan Yöntemler aşağıdaki gibidir ve fonun KAP sayfasında açıklanır:

Fonun yatırım stratejisi ile yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulmuştur.

Piyasa Riski: Fonun piyasa riski ölçümünde Riske Maruz Değer Yöntemi (RMD) kullanılır. RMD, fon portföy değerinin normal piyasa koşullarında, belirli güven aralığında ve ölçüm süresi içinde bir fon portföyünün kaybedebileceği maksimum değeri ifade etmektedir. RMD hesaplamasında tek taraflı %99 güven aralığı, 20 iş günü elde tutma süresi, 250 iş günü gözlem süresi kullanılır. Fonun karşılaştırma ölçütü olduğu için RMD hesaplamasında Göreli RMD Yöntemi kullanılır. Fon portföyünün riske maruz değeri, referans alınan portföyün riske maruz değerinin iki katını aşamaz. Göreli RMD yöntemi kullanılan referans portföy, fonun karşılaştırma ölçütüdür.

Karşı Taraf Riski: Fon'da firmaların ihraç ettikleri borçlanma araçlarına yatırım yapabildiğinden karşı taraf riski doğmaktadır. Karşı taraf riskinin ölçümünde ihraççı hakkında yeterli derecede mali analiz ve araştırma yapıldıktan sonra ihraççılar, uygulamada nicel ve nitel kriterlerden oluşan etkin bir derecelendirme sisteminden geçirmektedir.

Likidite Riski: Fon portföyünde yer alan finansal varlıkların aylık ortalama işlem hacimleri ile ihraç tutarlarına göre oranları dikkate alınarak, fon portföyünün ne kadar sürede likidite edilebileceği tespit edilecektir. Fon'un nakit çıkışlarını eksiksiz olarak ve zamanında karşılayabilecek nitelikte likiditeye sahip olup olmadığı, Risk Yönetim Birimi tarafından stres testleri ile ölçülerek, olumsuz piyasa koşullarında yaşanabilecek likidite riski konusunda Kurucu Yönetim Kurulu bilgilendirilecektir.

Fonun Kaldıraç Yaratan İşlemleri

Fon portföyüne kaldıraç yaratan işlemlerden; türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri), saklı türev araç, swap sözleşmesi, varant, sertifika, yapılandırılmış yatırım araçları, ileri valörlü borçlanma aracı, ileri valörlü kira sertifikası ve ileri valörlü kıymetli maden alım işlemleri dahil edilecektir. Fonun başlangıç yatırımı ile başlangıç yatırımının üzerinde pozisyon alınması sebebi ile fonun başlangıç yatırımından daha yüksek zarar kaydedebilir. Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin olarak araç bazında ayrı ayrı hesaplanan pozisyonların mutlak değerlerinin toplanması suretiyle ulaşılan toplam pozisyon sınırlandırılır. Kaldıraç yaratan işlemlerin içerdiği riskler ile bu işlemlerin fonun risk profiline olası etkileri Risk Yönetimi Birimi tarafından düzenli olarak izlenmektedir.

Kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan riskin ölçümünde Rehber'de belirlenen esaslar çerçevesinde Göreli RMD Yöntemi kullanılacaktır. Fon portföyünün riske maruz değeri, referans alınan portföyün riske maruz değerinin iki katını aşamaz

Göreli RMD yöntemi kullanılan referans portföy, fonun karşılaştırma ölçütüdür

Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin olarak araç bazında ayrı ayrı hesaplanan pozisyonların mutlak değerlerinin toplanması (sum of notionals) suretiyle ulaşılan toplam pozisyonun fon toplam değerine oranına "kaldıraç" denir. Fonun kaldıraç limiti fon toplam değerinin %200'üdür.

Fon Portföyündeki Varlıklara İlişkin Değerleme Esasları

Emaa Blue Portföy Biyoteknoloji ve Sağlık Sektörü Değişken Fon

Fon portföyündeki varlıklara ilişkin değerlendirme esasları Kurulun II-14.2 sayılı Finansal Raporlama Tebliği, Kurulun i-SPK.52.4 (20.06.2014 tarih ve 19/614 s.k.) sayılı İlke Kararı olarak kabul edilen Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber ve TSPB Kolektif Yatırım Kuruluşları Portföylerinde Yer Alan Varlıkların Değerleme Esasları Yönergesi'nde yer alan esaslara uygun olarak belirlenir.

İleri Valörlü Tahvil ve Bono İşlemlerinin Değerlemesi

a) İleri valörlü alınan Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) valör tarihine kadar diğer DİBS'lerin arasına dahil edilmez. İleri valörlü satılan DİBS'ler ise valör tarihine kadar portföy değeri tablosunda kalmaya ve değerlendirilmeye devam eder. İleri valörlü DİBS alım ve satım işlemleri ayrı bir vadeli işlem sözleşmesi olarak değerlendirilir. İşlem tutarları ise valör tarihine kadar takastan alacak veya takasa borç olarak takip edilir.

b) İleri valörlü sözleşmenin değeri alış ve satış işlemlerinde aynı yöntemle hesaplanırken işlem alış ise pozitif (+), satış ise negatif (-) bir değer olarak portföy değeri tablosuna yansır. Aynı valörde ve aynı nominal değerde hem alış hem de satış yapılmış ise portföy değeri tablosunda her iki işlem aynı değerde fakat alış işlemi pozitif (+) satış işlemi ise negatif (-) olarak gözükecektir. Bu şekilde açtığı pozisyonu ters işlemle kapatmış olan fonlarda bu işlemler portföy değeri üzerinde bir etki yaratmayacaktır.

c) İleri valörlü işlemlerin değerlendirilmesi ise aşağıdaki formüle göre yapılacaktır:

İşlemin Değeri = Vade sonu Değeri / (1+Bileşik Faiz/100)(vkg/365)

Vade Sonu Değer: Alım satım yapılan DİBS'in nominal değeri

Bileşik Faiz: Varsa değerlendirme gününde BİAŞ'ta valör tarihi işlemin valör tarihi ile aynı olan işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa değerlendirme gününde BİAŞ'ta aynı gün valörlü gerçekleşen işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa en son aynı gün valörlü olarak işlem gördüğü günde aynı gün valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, bu da yoksa ihraç tarihindeki bileşik faiz oranıdır.

Varlığa ve İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Değerleme Yöntemi:

(a) Değerleme gününde ilgili kıymetin BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasasının ilgili pazarında alım satıma konu olması halinde, en son seans ağırlıklı ortalama takas fiyatı esas alınarak fon değerlendirme tarihi olan bir sonraki iş günü için iç verim oranı ile ilerletilerek değerlendirme fiyatı belirlenir.

(b) Değerleme gününde ilgili kıymetin BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasasının ilgili pazarında alım satıma konu olmaması halinde ise son işlem tarihindeki kirli fiyat esas alınarak son işlem tarihindeki fiyattan hesaplanan getirinin vade sonuna kadar devam edeceği varsayımıyla fon değerlendirme tarihine kadar iç verim oranı ile ilerletilmesiyle belirlenir.

Yurt Dışında İhraç Edilen Yabancı Para Cinsinden Borçlanma Araçları ve Kira Sertifikalarına İlişkin Değerleme Yöntemi:

(a) Değerleme gününde ilgili kıymete ilişkin veri dağıtım kanalları üzerinde fiyat oluşması halinde, TSİ 17:30 – 18:00 saat aralığında herhangi bir anda veri dağıtım kanallarından alınan alış ve satış fiyat kotasyonlarının ortalamasına (temiz fiyat) fon değerlendirme tarihine ilişkin işlemiş kupon faizleri/birikmiş kira ilave edilerek kirli fiyatı bulunur.

(b) Değerleme fiyatı kirli fiyatın TCMB tarafından 15:30'da gösterge niteliğinde açıklanan döviz alış kurlarından Türk lirasına çevrilmesiyle belirlenir.

(c) Değerleme tarihinde fiyat bulunmaması durumunda değerlendirme fiyatı, en son açıklanan alış ve satış fiyat kotasyonlarının ortalamasına (temiz fiyat) işlemiş kupon faizleri/birikmiş kira eklenerek belirlenir.

Yurt İçinde İhraç Edilen Yabancı Para Cinsinden Borçlanma Araçları ve Kira Sertifikalarına İlişkin Değerleme Yöntemi:

(a) Değerleme tarihinde ilgili kıymetin BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasasının ilgili pazarında T+1 valörlü olarak alım satıma konu olması halinde, en son T+1 seans ağırlıklı ortalama fiyatı değerleme fiyatı olarak belirlenir. Borsada belirlenen fiyat T+1 fiyatı olduğu için iç verime tabi tutulmaz.

(b) Değerleme tarihinde ilgili kıymetin BİAŞ Borçlanma Araçları Piyasasında alım satıma konu olmaması halinde değerleme fiyatı son işlem tarihindeki kirli fiyat esas alınarak son işlem tarihindeki fiyattan hesaplanan getirinin vade sonuna kadar devam edeceği varsayımıyla iç verim oranı ile ilerletilmesiyle belirlenir.

(c) Değerleme fiyatı kirli fiyatın TCMB tarafından 15:30'da gösterge niteliğinde açıklanan döviz alış kurlarından Türk lirasına çevrilmesiyle belirlenir.

Yurt dışı Borsalarda İşlem Gören Yabancı Ortaklık Payları, Amerikan Depo Sertifikaları (American Depository Receipt-ADR), Global Depo Sertifikaları (Global Depository Receipt-GDR), Borçlanma Aracı Niteliğinde Olmayan Yapılandırılmış Yatırım Araçları (Exchange Traded Commodity-ETC, Exchange Traded Note-ETN) ile Yabancı Borsa Yatırım Fonlarına İlişkin Değerleme Yöntemi:

(a) Değerleme günü Türkiye saatiyle (TSİ) 18.00 itibariyle ilgili kıymetin alım satıma konu olduğu Borsada gün sonu işlemlerin tamamlanması halinde, ilgili kıymetin kapanış fiyatı, kapanış fiyatının olmaması/oluşmaması durumunda ise en son seans ağırlıklı ortalama fiyatı kullanılarak TCMB tarafından 15:30'da gösterge niteliğinde açıklanan döviz alış kurlarından Türk lirasına çevrilmesiyle değerleme fiyatı belirlenir.

(b) Değerleme günü Türkiye saatiyle (TSİ) 18.00 itibariyle ilgili kıymetin alım satıma konu olduğu Borsada gün sonu işlemlerin tamamlanmaması halinde, ilgili kıymetin veri dağıtım kuruluşları tarafından TSİ 17.30-18.00 arasındaki herhangi bir anda alınan ağırlıklı ortalama fiyatı TCMB tarafından 15:30'da gösterge niteliğinde açıklanan döviz alış kurundan Türk lirasına çevrilmesiyle değerleme fiyatı belirlenir. Değerleme günü ilgili piyasada işlem geçmemesi halinde son işlem tarihindeki değerleme fiyatı kullanılacaktır.

Yapılandırılmış Yatırım Araçlarının Değerlemesi:

(a) Borsada işlem gören yapılandırılmış yatırım araçları, ikraz iştirak senetleri ile kredi temerrüdüne dayalı borçlanma aracı ve/veya benzer yapıdaki borçlanma araçlarının (credit linked notes) değerlemesinde borsada ilan edilen fiyat kullanılır. Kapanış seansı uygulaması bulunan piyasalarda işlem gören varlıkların değerlemesinde kapanış seansında oluşan fiyatlar, kapanış seansında fiyatın oluşmaması durumunda ise borsada oluşan en son seans ağırlıklı ortalama fiyatlar kullanılır. Değerleme günü ilgili kıymette işlem geçmemesi halinde son işlem tarihindeki borsa fiyatı, piyasada fiyat oluşmadıysa nitelikli yatırımcılara satış/halka arz fiyatı veya ihraççı tarafından açıklanan kotasyon fiyat verisi veri dağıtıcı kuruluşlar aracılığıyla temin edilerek kullanılır.

(b) Borsada işlem görmeyen ancak veri dağıtım kanalları aracılığıyla fiyatı ilan edilen yapılandırılmış yatırım araçları, ikraz iştirak senetleri ile kredi riskine dayalı yatırım araçları için Türkiye saati ile 17:30- 18:00 saat aralığında alınacak olan ağırlıklı ortalama fiyatı kullanılır. Ağırlıklı ortalama fiyata ulaşılmaması durumunda değerlemede veri dağıtım kanalları üzerinden ilan edilen fiyatlar kullanılır.

Borsa Dışı Repo ve Ters Repo Sözleşmelerinin Değerlemesi:

Borsa dışı repo-ters repo sözleşmelerinde değerleme ilgili sözleşmede belirlenen faiz oranı iç verim oranı olarak kullanılarak değerleme yapılır.

Borsa Dışı Türev Araç ve Swap Sözleşmelerinin Değerlemesi:

Borsa dışı türev araç ve swap sözleşmelerinin değerlemesinde güncel fiyat kullanılır. Portföye alım aşamasında borsa dışı forward, opsiyon ve swap sözleşmelerinde güncel fiyat olarak karşı taraftan alınan fiyat kotasyonu kullanılır.

Alış tarihinden başlamak üzere portföydeki borsa dışı türev araç ve swap sözleşmelerinin değerlemesinde;

Borsa dışı opsiyon sözleşmelerinde; güncel fiyat olarak karşı taraftan alınan değerlendirme fiyatı kullanılır. Borsa dışı opsiyon sözleşmeleri için fonun fiyat açıklama dönemlerinde; değerlemede kullanılmak üzere güncel piyasa fiyatının bulunmadığı durumlarda ve karşı taraftan değerlendirme fiyatı alınamadığı durumlarda teorik fiyat hesaplanarak değerlendirme yapılır. Teorik fiyat; Black&Scholes modeli, Binomial model veya Monte-Carlo simülasyonu gibi genel kabul görmüş yöntemlerden, opsiyon sözleşmesinin yapısına ve dayanak varlığa uygun olanı kullanılarak hesaplanır. Hesaplama için opsiyon sözleşmesinin yapısına ve dayanak varlığa göre Bloomberg OVML, Bloomberg OVME sayfaları ya da uygun görülebilecek diğer hesaplama araçları/yazılımları kullanılacaktır. Bu yöntemlerle elde edilen ve 100 baz puanlık yüzdesel prim alış/satış kotasyonu varsayımı ile hesaplanan alış (bid) veya satış (ask) fiyatı kullanılacaktır.

Borsa dışı forward sözleşmelerinde ve borsa dışı döviz swap sözleşmelerinde; güncel fiyat olarak dayanak varlığın spot fiyatı baz alınarak hesaplanan teorik fiyat kullanılarak değerlendirme yapılır. Teorik fiyat; dayanak varlığın spot fiyatı kullanılarak, değerlendirme günü ile forward işlemin vade tarihi arasındaki gün sayısı ve ilgili para birimlerinin piyasa faiz oranları kullanılmak suretiyle hesaplanır. Şu kadar ki dayanak varlığı döviz olan bu tarz işlemlerde veri sağlayıcı Bloomberg'in ilgili sayfalarından forward değerlendirme için hesaplanan değerler veya uygun görülen benzer ilgili programlardan forward değerlendirme için hesaplanan değerler güncel fiyat olarak kullanılır.

Borsa dışı diğer swap sözleşmelerinde; güncel fiyat olarak karşı taraftan alınan fiyat kullanılır. Borsa dışı diğer swap sözleşmeleri için fonun fiyat açıklama dönemlerinde; değerlemede kullanılmak üzere güncel piyasa fiyatının bulunmadığı durumlarda ve karşı taraftan fiyat alınamadığı durumlarda teorik fiyat hesaplanarak değerlendirme yapılır. Şöyle ki; swap sözleşmeleri nitelik açısından pek çok farklı form altında yapılabileceğinden, swap sözleşmelerin değerlemesine esas teşkil eden yerel faiz, yabancı para cinsinden döviz, döviz kurları ya da diğer değerlendirme faktörleri hakkındaki bilgiler belgelendirilecek olup, teorik fiyat hesaplamasında, sözleşmenin konusuna göre tahvil fiyatlaması yöntemi (IRR), FRA (Forward Rate Aggreement) yöntemi gibi bugünkü değer hesaplama yöntemleri ile sözleşmelerin niteliğine uygun diğer genel kabul görmüş teorik fiyatlaması yöntemleri kullanılacaktır. Dayanak varlığı/varlıkları para birimi olan borsa dışı forward, opsiyon ve swap sözleşmelerinde değerlemede ilgili para biriminin spot fiyatı olarak değerlendirilmedeki işlem yönüne göre TCMB Döviz Satış Kuru veya TCMB Döviz Alış Kuru kullanılır. İlgili para biriminin TCMB tarafından alım satımına konu olmayan bir para birimi olması durumunda ise işlem yönüne göre veri sağlayıcı Bloomberg'in ilgili sayfalarından alınan döviz alış veya döviz satış fiyatları kullanılır. Söz konusu para birimi için Bloomberg'in ilgili sayfalarından Türk Lirası cinsinden fiyat elde edilemiyor ise kullanılacak kurlar "çapraz kur" şeklinde hesaplanır.

Fon Katılma Paylarının Değerlemesine İlişkin Esaslar:

Fon katılma payları, değerlendirme günü itibarıyla en son açıklanan fiyatlar esas alınarak değerlendirilir. Örneğin, 08/03/2023 değerlendirme tarihinde fon sepeti fonları (emeklilik fon sepeti fonları dahil) dışındaki fon ve ortaklıkların portföyünde yer alan fonların değerlendirilmesi yapılırken 07/03/2023 (T-1) değerlendirme tarihli fiyatı kullanılır. Fon sepeti fonları (emeklilik fon sepeti fonları dahil) portföyünde bulunan fon katılma paylarının değerlendirilmesinde ise 08/03/2023 (T) değerlendirme tarihli fiyatları kullanılır. Fiyatın açıklanmadığı durumda, en son açıklanan fiyat kullanılır.

Kolektif Yatırım Kuruluşları portföylerinde yer alan ve ileri valörlü işlem gören yatırım fonu katılma paylarının satışında, işlem fiyatının belirlendiği gün satış yapılan katılma payı adedi portföyden düşülerek, satış tutarı takas tarihine kadar "Takastan Alacaklar" kaleminde takip edilir.

Yarım İş Günlerinde Uygulanacak Esaslar:

Yurtiçinde ihraç edilen varlıklar için fiyat veri kaynağı olarak ilgili güne ait fiyat veri kaynağında belirtilen son bülten verileri kullanılır.

İlgili güne ait döviz kuru/fiyat verisi bulunmaması halinde, fiyat veri kaynağı olarak önceki iş gününe ait veriler kullanılabilir.